

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

oppivelvollisuus@minedu.fi

Lausuntopyyntö 30.4.2020 VN/1985/2020

Raseborg-säätiön/JHL-opiston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Raseborg-säätiö tukee Suomen kansanopistoyhdistyksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Raseborg-säätiö lausuu myös JHL-opiston näkökulmasta seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi näihin uusiin annettaviin lakeihin liittyen perusopetuslakia, lukiolakia, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, opintotukilakia, koulumatkatukilakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja.

Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjauksiin oppivelvollisuuden korottamisesta 18 ikävuoteen, ohjauksen vahvistamisesta, toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta sekä toisen asteen valmistavien koulutusten ja nivelvaiheen ohjauksen kehittämisestä. Esityksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa sekä varmistaa jokaiselle mahdollisuus toisen asteen tutkinnon suorittamiseen.

Hallitusohjelman esitys oppivelvollisuuden pidentämisestä, jonka tavoitteena on varmistaa, että jokainen perusopetuksen päättävä nuori suorittaa vähintään toisen asteen koulutuksen tai tutkinnon, on tärkeä ja kannatettava uudistus.

Raseborg-säätiö pitää uudistusta merkittävänä, ja kannattaa hallituksen esitystä sillä edellytyksellä, että kansanopistoille taataan riittävä rahoitus sen tehokkaalle toteuttamiselle.

On hyvä, että oppivelvollisuutta voi suorittaa monimuotoisesti, ja että opiskelijoiden omaehtoista oppimista tuetaan antamalla opiskelijalle valmiuksia perusopintojen jälkeisiin opintoihin ja elämänhallintaan sekä itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi kansanopistoilla on jo valmiiksi olemassa olevia hyviä käytänteitä ja menetelmiä. Raseborg-säätiö huomauttaa kuitenkin, että lakiluonnoksessa on kansanopistojen osalta puutteita.

Vapaa hakeutumisoikeus

Keskeinen ja tärkeä lähtökohta uudistuksessa on, että jokaisella oppivelvollisella olisi vapaa hakeutumisoikeus siihen oppilaitokseen, jonka hän katsoo kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti hänelle parhaiten soveltuvaksi koulutusmuodoksi. Esityksessä ehdotettu raja-kaus kansanopistojen vapaan sivistystyön

opiskelijamäärään ei kuitenkaan ole vapaan hakeutumisoikeuden periaatteen mukainen. On ensiarvoisen tärkeää, että kansanopistojen oppivelvollisille suunnattuun koulutukseen voi hakeutua vapaasti.

Rahoitus

Oppivelvollisille suunnatun koulutuksen lisämäärärahatarpeet tulee varmistaa jokaisen opinto- ja tukimuodon kohdalla. Myös kansanopistot tarvitsevat uutta resurssia uuteen, yhteiskunnallisesti tärkeään tehtäväänsä. On tärkeää, että oppivelvollisuustehtävään liittyvien erilaisten koulutusmuotojen järjestäjille korvataan täysimääräisesti oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset, kuten maahanmuuttajien koulutusta koskevien säädösten kohdalta on jo tehty. Raseborg-säätiö kuitenkin painottaa, että kansanopiston saaman rahoituksen määrän kytkeminen toisten opiskelijamäärien toteutumaan ei käytännössä ole toimiva ratkaisu.

Oppivelvollisille suunnattu koulutus

Lakiesityksessä kansanopistoille on suunniteltu 650 perusopetuksen suorittaneille oppivelvollisille suunnatun koulutuksen paikkaa. Kansanopistoyhdistyksen kyselyn mukaan halukkaita oppivelvolliselle suunnatun koulutuksen tarjoajia olisi kuitenkin yli 60. Kansanopistoilla on vahva osaaminen yksilöllisen ohjauksen ja yhteisöllisten menetelmien hyödyntämisessä opiskelijan omaehtoisen oppimisen edistämiseksi. Opintojen henkilökohtaisuus, vertaisohjaus ja asuminen opistoyhteisössä tukevat opiskelijan valmentautumista opintojen jatkamiseen perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Kansanopistojen rooli nivelvaiheen kouluttajana onkin olla silta peruskoulusta toisen asteen koulutukseen.

Esityksestä puuttuu myös mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuutta maahanmuuttajille kohdennetussa vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelman mukaisessa koulutuksessa. Oppivelvollinen, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavat opinnot, mutta jolta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla aikuisten perusopetukseen tai kotoutumissuunnitelmassa hyväksytyyn koulutukseen kansanopistossa. Tämä mahdollisuus tulee lisätä esitykseen.

Raseborg-säätiö/JHL-opisto

Päivi Niemi-Laine
Raseborg-säätiön hallituksen puheenjohtaja

Anne Karjalainen
rehtori, Raseborg-säätiö/JHL-opisto

Lisätietoja:

Anne Karjalainen
anne.karjalainen@jhl.fi
puh. 050 341 0749